

BISERIC'A si SCÓL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literara si economica.

Iese odata in septemana: DUMINEC'A.

<p>PRETIULU ABONAMENTULUI: Pentru Austro-Ungari'a pe anu . . . 5 fl.—cr. " " " " 1/2 anu 2 fl.50er. Pentru Romani'a si strainetate pe anu 14 fr. " " " " pe 1/2 a. 7 fr.</p>	<p>PRETIULU INSERTIUNILORU: Pentru publicatiunile de trei ori ce contienn cam 150 cuvinte 3 fl.; pana la 200 cuvinte 4 fl.; si mai sus 5 fl. v. a.</p>	<p>Correspondentiele sè se adreseze la Redactiunea dela „Biserica si Scol'a.“ Èr banii de prenumeratiune la „TIPOGRAFI'A DIECESANA in ARAD.“</p>
---	--	--

Epistol'a pastoral'a a Pré Santiei Sale, parintelui Episcopu alu Aradului pentru serbatorile Nas- cerii Domnului.

Nu ne-am indatinatu a publicá epistolele pasto-
rale, ce le emite regulatu in fie-care anu Pré Santi'a
Sa, parintele Episcopu alu Aradului Ioanu Metianu
la serbatorile Nascerii Domnului, la anulu nou, la
serbatorile santei Inviiãri, precum si la alte ocasiuni
catra clerulu si poporulu credintiosu din Eparchia.

Fiend inse pastoral'a emisa acum pentru santele
serbatori, ce ne stau inainte, a diecea in ciclulu pas-
toraleloru emise pentru serbatorile Nascerii Domnului, o
publicãmu in cele ce urmèza in intrèga estensiunea sa.

Nr. 4345.

IOANU

din indurarea lui Dumnedieu episcopu diecesanu alu
Aradului, Oradii-mari, Ienopolei si alu Halmagiului, pre-
cum si alu partiloru adnesate din Banatulu-Temisianu.

*Iubitului cleru si poporu eparchialu: daru si mila dela
Dumnedieu Tatahu si Domnulu nostru Isus Christosu!*

„De acum nu mai esti robu ci fiu;
èr de esti fiu si mostenitoriu
esti alu lui Dumnedieu prin
Isus Christosu.“ (Apostolulu Pa-
velu catra Galateni 4. 4.)

Din darulu lui Dumnedieu ajungendu noi iubiti-
loru éراسi diu'a cea mare si insemnata a nascerii Dom-
nului si Mantuitorului nostru Isus Christosu, dupa
care mai multe mii de ani a insetatu omenimea, do-
rescu a fi si astadata cu duhulu meu intre voi, si a
ve intretienea câteva momente, in cugetari evlavióse,
despre nascerea Domnului.

Când ajunge omulu crestinu si cugetatoriu a-
cèsta di mare si insemnata, miscatu adencu de cuce-
rie, mai nainte de tóte multiamesce lui Dumnedieu cà
l'a invrednicitu a ajunge éراسi acèsta di binecuen-
tata; dupa aceea apoi cugetandu si meditandu asupra
insemnatãtii ei, se silisce a-si insusí si a se intãri
tot mai multu in acele invetiaturi mari si folositoare,
cari i-suntu de lipsa la binele si fericirea sa.

Voindu si noi a urmá crestinului intieleptu si
cugetatoriu, dupa ce ni-am implinitu inchinaciunea si
multiamit'a nóstra catra Dumnedieu, veniti se ne oc-
cupam si noi de acele cugetari si meditatiuni evlavióse,
ce ni le ofere insemnatarea acestei serbatori mari, pen-
tru a ni insusi si noi acele invetiaturi bune si folo-
sitóre, de lipsa la binele si fericirea nóstra; èr pen-
tru a face acèst'a cu mai multu succesu, se ni amin-
tim macaru momentele cele mai insemnate din isto-
ri'a omenimii din naintea nascerii Domnului, pentrucá
se ne convingemu, ce ar fi omulu, daca bunulu
Dumnedieu nu s'ar fi induratu a trimite in lume pre-
unulu nascutu Fiiulu seu.

Precum ni spune acea istorie, omulu, in acele
timpuri, in urm'a pecatului stremosiescu erá in cea
mai decazuta si nefericita stare, elu erá atât de in-
tunecatu si retacitu, încât nu scia: cine este elu, si
ce voesce? cine este maiestrulu celu mare, carele l'a
facutu, si spre ce scopu l'a facutu? nu scia cine si
spre ce scopu a facutu lumea acèst'a cu tóta frum-
seti'a si bunatatile ei; omulu nu cunoscea pre Ddieu,
facetoriulu seu, pre Dumnedieu, facetoriulu ceriului si
alu pamentului, si alu tuturoru vediutelor si neve-
diutelor lucruri, si asia in locu de a se inchiná lui
Dumnedieu, se inchiná la sóre, luna si stele, séu la
idoli si la alte chipuri cioplite, de unde apoi urmá,
ca omulu in acea ratacire a sa instrainandu-se totu
mai multu de Dumnedieu si prin acèst'a de binele si
fericirea sa, deveni in cea mai nefericita stare.

Mai multe mii de ani remase omenimea in a-
cèsta trista si durerósa stare, pana cand „*sosindu
plinirea vremii*,” bunulu Dumnedieu intru nemargi-
nit'a sa iubire de ómeni, dupa ce pregatí calea prin
proroci, inainte cu 1885 de ani trimise in lume pre
unulu nascutu Fiiulu seu, Domnulu si Mantuitorulu
nostru Isus Christosu, cá se rescumpere pre omu din
osend'a pecatului, se-lu scóta din intunereculu necu-
noscintii la lumin'a adeverului, si se-lu ridice éراسi
la starea fericirii cei dintãiu, la starea de fiu si mos-
tenitoriu alu lui Dumnedieu, dupa dis'a s. scripturi:

„de acum nu mai esti robu ci fiu si mostenitoriu alu lui Dumnedieu prin Isus Christosu;“ deci intru aducerea aminte de acelu evinémentu mare si imbucuratoriul alu nascerii Domnului, serbâmu noi, iubitorilor, in totu anulu, cu atât'a bucurie si evlavie diu'a de adi, ca pre diu'a mantuirii nôstre.

Cum vedeti dar, iubitorilor, di mare si insemnata, di mare si de bucurie este acést'a, càci ea ni aminteste acelu evenimentu mare si minunatu, cand bunulu Dumnedieu, intru nemarginit'a sa indurare spre neamulu omenescu, trimise in lume chiar pre unulu nascutu Fiiulu seu, Doimnulu si Mantuitoriulu nostru Isus Christosu, intrupandu-se dela duhulu santu si din pururea fecióra Mari'a, pentrucá stergendu osend'a pecutului si a intunerecului, se aduca in lume darulu mantuirii nôstre, si lumin'a cunoscintii unui adeveratu Dumnedieu, si prin acestea se ridice pre omulu celu cadutu din darulu lui Dumnedieu éراسi la starea fericirii cei dintaiu, la starea de fiu si mosteanu alu lui Dumnedieu, dupa dis'a s. scripturi: „de acum nu mai esti robu ci fiu, ér de esti fiu si mostenitoriu esti alui Ddieu prin Isus Christosu.“

Mare si necuprinsa este acésta taina a indurării Dumnedieesci. De aceea mare fu si bucuri'a ómeniloru de nascerea Domnului. Si cine nu s'ar bucurá vediendu ca Fiiulu lui Dumnedieu fiulu omului se face, cá pre omu se-lu ridice la starea de fiu si mosteanu alu lui Dumnedieu! Cu dreptu cuventu s'au bucuratu dar, nu numai ómenii pre pamentu, ci si angerii in ceruri cantandu: „marire intru cei de sus lui Dumnedieu si pre pamentu pace, si intre ómeni bunavoire,“ (Luc'a 2, 14). Inse nu numai ómenii pre pamentu, si angerii in ceruri, ci si stichiile, ceriulu si pamentulu s'au bucuratu de nascerea Domnului; de aceea s'a luminatu ceriulu si s'a pusu in miscare stéu'a dela resaritu si pre urm'a ei, filosofii la inchinatiune Domnului. Cu dreptu cuventu ne bucurâmu dara si noi adi iubitorilor, dupa unu restimpu de 1885 de ani, si se vá bucurá omenimea pana ce va esiste lumea si crestinitatea, de nascerea Domnului.

Pentru a intielege macaru încâtv'a acea mare taina a intruparii si venirii pre pamentu a Fiiului lui Dumnedieu, de lipsa este se ne revocâmu in minte memorabilele cuvinte, cu cari santulu Apostolu si evangelistu Ioan si-incepe evangeli'a sa: „intru inceputu erá cuventulu, si cuventulu erá la Dumnedieu, si Dumnedieu erá cuventulu“ (Ioan 1, 1.). Sub „cuventu“ intielege evangelistulu pre Isus Christosu Fiiulu lui Dumnedieu, a dou'a facia in sant'a Treime, care este de o fiintia cu tatalu, ér cand dice ca „cuventulu“ a fostu intru inceputu, atunci ni arata: ca acelu „cuventu,“ séu acea persóna a esistatu mai nainte de a fi lumea, séu cum dicemu in credeu, mai nainte de toti vecii; si „cuventulu trupu s'a facutu“ dice mai departe s. evangelistu „si a petrecutu intre noi*; si am vediutu marirea lui, cá a unui'a nascutu din Tatalu plinu de daru si de

adeveru,“ prin eari tóte ni spune s. evangelistu, ca acelu „cuventu“ a venitu din ceriu pre pamentu, si omenimea a vediutu marirea lui, séu cu alte vorbe: ca acelu „cuventu“ este cu adeveratu Fiiulu lui Dumnedieu, precnm insusi Dumnedieu Tatalu l'a recunoscutu la botezulu din Iordanu, dicendu: „aces'a este Fiiulu meu celu iubitu, intru carele bine am voit.“

Si óre pentru ce s'a deositu acelu „cuventu“ si Fiiu alu lui Dumnedieu a se pogóri din ceriu pre pamentu si a se face omu? Numai din nespas'a indurare a lui Dumnedieu catra neamulu omenescu, adeca: numai pentru noi si pentru mantuirea nôstra, séu vorbindu cu s. evangeliu: „pentruca asia a iubitu Ddieu lumea, cât si pre unulu nascutu Fiiulu seu l'a datu pentru ea, cá toti cei ce vor crede in elu se nu piéra, ci se aiba viétia de veci“ (Ioan 3, 16).

Din acestea se arata iubitorilor, ca Domnulu nostru Isus Christosu Fiiulu lui Dumnedieu, a venitu in lume, numai ca se ne mantuéasca pre noi diu decaderu, si se ne ridice éراسi la starea fericirii cei dintaiu; dar totodata si aceea se invederéza: ca mantuirea si ridicarea nôstra la starea fericirii cei dintaiu, este conditionata, este stensu legata de credinti'a nôstra in Dumnedieu, si in unulu nascutu Fiiulu seu, Domnulu si Mantuitoriulu nostru Isus Christosu.

Prin urmare daca dorim mantuirea nôstra, si binele si fericirea nôstra, — si cine n'ar dori acésta? atunci trebue cá nu numai se credemu tare si nendoitu in Dumnedieirea celui ce s'a nascutu inainte cu 1885 de ani, in Vifleemu, cá in adeveratulu Fiiu alu lui Ddieu; nu numai trebue se credemu nendoitu, ca Isus Christosu este lumina din lumina, Ddieu adevetu din Dumnedieu adeveratu, nu numai trebue se traimu, dar cerendu trebuintia se si morimu pentru acést'a credintia, si in acelasi timp se facemu si faptele, prin cari se dovedimu acésta credintia. Numai astfelu ne vom mantuí, numai astfelu ne vom fericí, dupa insasi dis'a Domnului Christosu „celu ce va crede si se va botezá mantuise-va,“ (Marcu 16, 16) si éراسi: „cine me va marturisi pre mine inaintea ómeniloru si eu lu-voiu marturisi inaintea Tatalui meu, carele este in Ceruri“ (Mateiu 10, 22).

Si óre greu se fie a ne intari in acésta credintia cand si natur'a cea fara simtire, inca a recunoscutu pre Domnulu nostru Isus Christosu de Ddieu adeveratu, atunci cand lu-ascultara marea si ventulu, cand s'a deschisu mormintele si la porunc'a lui au datu afara pre mortii lor, cand s'a luminatu ceriulu la nascerea lui, si s'a intunecat si cutremuratu pamentulu la mórtea lui. Óre greu se fie acést'a, cand si duhurile neurate se pléca lui, cand invetiati dela resaritu alergara se-lu adóre, la nascerea lui, inca in scutece fiind, cand avem cea mai firma credintia despre marit'a lui inviere din morti, si cand din is-

torie scim ce mare multime de martiri, si-au sacrificatu viéti'a pentru acésta credintia. Bá si mai multu: cand scim ca acést'a a fost si credinti'a parintiloru si a stramosiloru nostrii, in care ne am nascutu, ne am botezatu si am crescutu, si pre care fericitii nostrii betrani ni-a lasat'o de mostenire, cá pre celu mai scumpu tesauru, cá si noi se-lu lasam de aseminea mostenire scumpa urmasiloru nostrii din neam in neam.

Pe acést'a credintia se intemeieza iubitoru religiunea si biserica crestina, si deosebi religiunea si biserica noastra dreptcredintioasa, opulu celu maretiu alu Fiului lui Dumnedieu, ér pre religiune si biserica se intemeieza intarirea si consolidarea noastra, esistinti'a si viitoriulu nostru; deci slabindu cineva in credintia 'si-slabesce esistinti'a sa, pecatuesce greu nu numai in contra biserice si religiunei sale, ci si in contra scutulu celui mai puternicu alu esistintiei sale si alu urmasiloru sei.

Precum ni spune istori'a, sunt aprópe 1800 de ani de candu fericitii nostri strabuni s'au asediatu in aceste parti, pre aceste locuri unde ne aflamu si acum. In cursulu acestui restimpu indelungatu fost'au multe si feliurite cercari grele in lume, fost'au multime de resboie si prigoniri de totu feliulu, cari au trecut prestu fericitii nostri parinti, fost'au navaliri de feliurite neamuri varvare si pagane, fost'au nenumerate rapiri si prigoniri, fast'au si feliurite morburu séu bóle, si alte multe cercari grele, fost'au iobagie séu sclavie, caror'a prea pucine dintre popórele mai vechi au potutu resistá, prapadindu-se sub greutatea lor, incát astadi numai istori'a mai amintesce de ele; ér daca poporulu nostru sub greutatea tuturoru acestor'a a esistatu, daca elu a suportatu tóte acelea cu barbatie, si daca din darulu lui Dumnedieu elu esista si adi, si inca desvoltandu-se si inaintandu pasu de pasu catra o stare mai buna si mai démna; acést'a dupa Dumnedieu, in cea mai mare parte avem a o multiamí biserice noastre romane séu nationale, religiunei noastre dreptmaritóre, ér biserica séu religi'a are a multiami esistinti'a si vitalitatea sa, numai credintiei cei tari si nendoite in Dumnedieu, si in unulu nascutu Fiiulu seu, Domnulu si Mantuitorulu nostru Isus. Christosu.

Precum vedeti dar iubitoru, credinti'a in Dumnedieu si in Domnulu nostru Isus Christosu, este bas'a esistintii noastre, ea a fost scutulu si adapostulu parintiloru nostri in tóte timpurile, si tot ea este, si va fi si scutulu nostru si alu urmasiloru nostri pe veci inainte. De unde urméza, ca cine ar tinde a slabí acésta credintia in noi, acela ar slabí bas'a esistintiei noastre, si ar deveni celu mai periculosu contrariu alu viitoriului nostru.

Astfelu ar fi meditatiunile evlavióse iubitoru, la aseminea dile mari, de serbatóre, ér invetiaturile din ele ar fi: se intielegemu cât mai bine, cumca daca dorim mantuirea, binele si fericirea noastra, pentru cari a venit Domnulu nostru Isus Chris-

tosu pre pamentu, — si cine n'ar dori acestea? daca dorim a nu decadea, a nu ne periclitá, cum s'au intemplatu altor'a; ei din contra, a inaintá unulu fie-carele dintre noi, si toti la olalta, din di in di, in tóte cele bune si folositóre pana se ajungemu a ocupá unu locu demnu si onorificu in societate; atunci se ne convingemu, ca este interesulu nostru bine priceputu, se tienemu sus si tare, si mai pre sus de tóte, la credinti'a mostenita dela strabunii nostri, la credinti'a in Dumnedieu si in unulu nascutu Fiiulu seu Domnulu si Mantuitorulu nostru Isus Christosu. Se tienemu sus si tare la invetiaturile lui cele mantuítóre, ér pentru a cunósce bine acelea, se ne luminám si noi cu lumin'a mintii si a cunoscintii cei adeverate, cá astfelu luminati, si cu ajutorulu lui Dumnedieu se putem implini si faptele ce se ceru dela noi, cá se putem fi norociti aici pre pamentu si fericiti dincolo de mormentu.

Deci voi preotiloru, inspirati la tóta oca siunea, in si afara de biserica, acea credintia santa in poporeni vostri, luminandu-i cu lumin'a cunoscintiei, pre care a adus'o in lume, nascerea Domnului, precum ni spune tropariulu dilei: „nascerea ta Christóse Dumnedieulu nostru resari'au lumii lumin'a cunoscintiei,“ inspirati in ei rivna dupa lumina si dupa invetiaturi bune si folositóre, ér voi parintiloru si betraniloru, aratandu aceste totdeun'a fiiloru si nepotiloru vostri, dar mai alesu la aseminea serbatori mari, spuneti-le sus si tare: ca credinti'a in Ddieu, si in unulu nascutu Fiiulu seu Domnulu si Mantuitorulu nostru Isus Christosu, si alipirea de religiunea lui cea santa, este scutulu si virtutea noastra, si ori cine ar tinde a slabí aceste, acel'a ar tinde a slabí viitoriulu si esistinti'a noastra. Ér pentrucá vorbele vóstre se aiba cât mai multa trecere si incredere la ai vóstrii, aratati-le mai antaiu voi credinti'a vóstra prin faptele vóstre, pentrucá asia sè se pogóre prestu voi si intregu poporulu nostru Darulu si binecuventarea lui Ddieu si cu aceste impreuna si bucuri'a cea mare vestita de angeri la nascerea Domnului. Dupa cari dorindu din sufletu cá aceste serbatori mari si de bucurie se le ajungeti cu totii inca la mai multi ani fericiti, in pace, sanatare, bucurie, si destulare, si impartasindu-ve si binecuventarea noastra archierésca am remasu

Arad, la serbatorile nascerii Domnului din 1885.

Alu Vostru tuturoru

de tot binele voitoriu:

Ioanu Metianu, m. p.
Episcopulu Aradului.

Inaintea serbatoriloru Nascerii Domnului.

Suntem in presér'a serbatoriloru Nascerii Domnului.—

Dile de bucuria sunt aceste si in acelasi timp dile de mangaiere, de edificare crestinesca si de adeverata recreatiune spirituala.

Intre grele impregiurări ne gasescu si de asta data aceste sante dile.

Darurile, cu cari ne-a dotatu Ddieu in anulu, ce espira, — au fost cu totulu paralisate prin cris'a economica, de carea suferi tíer'a, precum si prin alte multe neazuri ale vietii nóstre actuale.

Pasomorita este faci'a, in carea ni-se presentéza astadi poporul si inteligenti'a nóstra, mai cu seama inteligenti'a dela sate: preotii si invetiatorii.

Unic'a mangaiare, ce ne remane, — o aflámu in impregiurarea, ca au trecut multe alte furtuni si timpuri si mai grele preste parintii si antecesorii nostri. Grupati inse in giurulu bisericeii si inspirati de credinti'a, ca si pentru poporul nostru trebuie se vina odata timpuri mai bune, betranii nostri au luptatu, si au suferitu, — si incununata le-a fost lupt'a de succesu, — prin faptulu, ca: ne-au pastratu poporul feritu si adapostitu de orice influentie stricatióse.

Timpurile s'au schimbatu, dar starea si sórtea nóstra din nefericire nu s'a potutu schimbá in spre mai bine pana acum intratát'a, cá se podem dice, ca ne gasimu intr'o stare, carea se-ne multieméscu. Si astadi, cá si atunci parol'a dilei ne este lupt'a si suferinti'a.

Luptámu, cá se-ne emancipámu de multe pecate ale trecutului, si se punemu in practic'a vietii nóstre principiile evangelice, cá prin practic'a loru se ne creamu o positiune mai multiemitória.

Unde este lupta, este de regula si suferintia, dar este unu felu de suferintia nobila si in vederea scopului celui mare, pre carele lu-urmarimu, unu felu de suferintia, carea ne edifica si ne inspira demnitate si incredere in noi si in puterea nóstra de viéti'a.

Biseric'a ortodocsa serbéza in serbatorile, ce ne stau inainte, injosirea dieitátii provenita din o dragoste nemarginita — spre a luá chipulu omului, cá in acésta forma, cea mai accessibila pentru densulu, se póta, se-lu inaltie din intunerecu la lumina, si se-lu faca capace de o viéti'a demna si fericita.

Doce sunt cu deosebire momentele, ce ni-se presenta in acestu actu mare alu indurării divine si anume: dragostea si abnegatiunea.

Triumfulu acestoru doce ne inspira bucuri'a crestinesca, propria acestoru insemnate serbatori.

Nu ne este deci permis, cá neazurile vietii, ce ne impresóra, se-ne conturbe bucuri'a crestinesca, de carea trebuie se fimu inspirati in aceste sante dile. Avemu multa trebuintia de acésta bucuria, pentru cá se uitámu barem pentru câteva momente de multele neazuri ale vietii si feriti se fimu de viforulu multeloru ispite, cari ne facu viéti'a atât de grea si atât de amara.

Se-ne bucurámu este parol'a dilei si spiritulu serbatorii.

Se-ne bucurámu cu sufletulu si cu inim'a, si se multiemimu lui Ddieu, pentru dragostea cea nemarginita aretata in nascerea Domnului, precum si pentru veci-

niculu modelu si idealu de abnegatiune, datu noue, ca si cea mai scumpa moscenire in Mantuitoriulu Is. Christosu.

Bucuri'a produce in omu insufletire si unu puternicu curagiu in ulteriór'a lupta de viéti'a. Lupta grea avemu a portá astadi noi, generatiunea actuala. In acésta lupta, cá si in oricare lupta de orice natura, succesulu nu depinde intru atât'a dela multimea puteriloru, pre cât depinde dela insufletirea si resolutiunea ómeniloru, cari manuéza acele puteri. Dacu petrunsi vomu fi in aceste dile de bucuri'a crestinesca, atunci neaperata ne vomu insufleti, si ne vomu incuragiá si pentru luptele, ce ne ascépta.

Serbámu astadi dragostea cea nemarginita si abnegatiunea ceréscu. Si dacu ele ne inspira bucuria, le vomu aplicá de buna seama in viéti'a nóstra privata, precum si in viéti'a nóstra publica.

Dragostea si abnegatiunea nu cunoscu pedeci, nu sciu ce sunt greutátile.

Si pedecile si greutátile, cele multe, ce le intempinámu in viéti'a pre tóte terele, ne-au facutu, si ne facu, cá acésta viéti'a se ne fia atât de amara. Se va schimbá de siguru acésta amaratiune a nóstra, dacu vomu scéi, se-ne insusim in mesura mai mare virtutile, la a caroru prasnuire ne chiama biseric'a in aceste sante dile.

Tóta bunastarea si fericirea pentru micu si pentru mare, pentru singurateci si pentru corporatiuni depinde dela modulu, cum practica cinev'a virtutile evangelice.

Dacu vomu practicá in mesura mai mare in viéti'a nóstra privata si publica aceste virtuti — nu se póte, cá sórtea si viéti'a nóstra se nu devina mai buna si mai fericie.

Dorimu cu totii acésta viéti'a mai buna si mai fericie! —

Se-ne bucurámu deci cu totii de nascerea Domnului, si in bucuri'a nóstra se-ne insusimu in mesura mai mare din dragostea cea nemarginita si abnegatiunea ceréscu, caror'a le dedica biseric'a in aceste sante dile atâtea imne de lauda.

Acésta santa bucuria si printrens'a serbatori fericite dorimu noi onoratului publicu alu acestei foi si intregu neamului nostru romanescu!

Infiientiarea unei tipografii si unei librării diecesane in Caransebesiu.

Publicámu in cele ce urméza cerculariulu Pré Santiei Sale, parintelui Episcopu alu Caransebesiului Ioan Popasu, prin carele anuncia clerului si poporului din diecesa infiientiarea unei tipografii si a unei librării diecesane in Caransebesiu, precum si a unei foi bisericesci si scolare.

Este frumosu si de mare pretiu darulu, pre carele lu-presenta credintiosiloru Pré Santi'a S'a tocma inaintea serbatoriloru Nascerii Domnului. Insemnéza

multu acestu daru, si anume, ca centrulu de cultura bisericesca si nationala, infientiatu degia in Caransebesiu in urm'a multeloru staruintie ale Pré Santi'ei Sale si ale barbatiloru nostri, devotati binelui publicu din acele pãrti, va luá unu aventu mai insemnatu, si va dispune de mai multe medilóce pentru o desvoltare mai repede a poporului nostru.

Salutãmu deci cu bucuria tipografi'a si librari'a diecesana din Caransebesiu; si dorimu, ca se dea Dumnedieu, cá Pré Santi'a S'a, parintele Episcopu Ioan Popasu se fia totu atât de norocosu si in acésta intreprindere, precum a fost de norocosu in opulu celu mare alu teneretieloru sale: in infientiarea gimnasiului romanu din Brasiovu!

Cerculariulu suna in urmatoriulu modu:

Prea onorãtiloru parinti protopresviteri si administratori protopresviterali, onorata preotime, sínóde, comitete si epitropii parochiale, iubitiloru directori, profesori si invetiatori dela tóte asiediamintele si scólele nóstre confesionale si evlaviosiloru crestini de ori ce trépta si stare din dieces'a de Dumnedieu scutita a Caransebesiului!

Binecuventare, dar si pace dela Dumnedieu Tatalu si dela Domnulu nostru Isus Christos, care este in ceruri!

Un'a dintre trebuintiele cele mai adencu si de multu semtite ale clerului, invetiatorime si ale poporului diecesei nóstre a Caransebesiului a fost infientiarea unei *tipografi* si *librari* diecesane.

Astadi, cand se scrie cu fulgerulu si se calatoresece cu iutiél'a ventului; astadi cand numai acelu poporu póte contá la trainicie si la unu viitoriu mai fericitu, care scie sè se folosésca de multele si diferitele imbunatatiri facute omenimei prin inaintarea arteloru si a sciintieloru; astadi, cand toti fara contradicere recunoscú principiulu, ca sciinti'a dà putere: intre astfelu de impregiurãri mai erã óre posibilu, ca dieces'a nóstra se conduca totu cu mijlócele absolutu insuficiente din trecutu administratiunea bisericesca, a carei sfera de activitate s'a maritu fara seama, se reguleze conform recerintieloru neincunjurabile ale timpulu, in care traimu, invetiamentulu dela diferitele asiediaminte si scóle confesionale, apoi se póte cu scumpetate manipuliatiunea fundatiuniloru eparchiei, in fine se aplice o controla binefacetórie si o evidentia satisfacetórie asupra tuturoru agendeloru si averiloru bisericesci, scolare si fundationale ale protopresviteriloru si comuneloru bisericesci din dieces'a?

Este evidentu si necontestabilu, ca acestu scopu insemnatu nu se putea ajunge cu mijlócele nesuficiente, invehite, de care dispunea pana acum consistoriulu din centrulu diecesei.

De aceea reprezentantii clerului si ai poporului credintiosu din dieces'a de Dumnedieu scutita a Caransebesiului, adunati in sinodulu eparchialu dela Duminec'a Tomii din anulu curentu in unanimitate au aprobatu propunerea si proiectulu arhierului si alu consistoriului diecesanu de a infientiá langa consistoriu o tipografie si o librerie diecesana. Sinodulu eparchialu a votatu spesele recerute la infientiarea acestoru stabilimente, fiindu petrusu de con-

vingerea, ca aceste stabilimente sunt unele dintre mijlócele cele mai puternice spre a respandí sciintiele si prin densele cultur'a, luminarea, religiositatea si moralitatea la toti fii diecesei.

Acum cu ajutoriulu Dumnedieului parintiloru nostri aceste stabilimente: tipografi'a si librari'a sunt infintiate spre bucuri'a nóstra a tuturor'a.

Deci fiindca totu darulu se pogóra de sus dela Parintele luminiloru, inainte de tóte chiamãm binecuventarea si ajutoriulu Atotputerniculu Ddieu asupra acestei intreprinderi, si incredintiandu-o scutului seu celui preainaltu, totdeodata esprimãmu recunoscinti'a si multiumit'a nóstra tuturoru acelor barbatu luminati si devotati binelui si prosperãtii bisericii si scólei nóstre, cari au conlucratu la ajungerea nobilulu scopu.

Remane acum, ca pe aceste tinere asiediaminte, tipografi'a si librari'a diecesana, care sunt creatiunea nóstra si proprietatea clerului si a poporului din dieces'a, se le spriginimu, ca ele chiar in interesulu nostru propriu se crésca, sa inlórésca si se prospereze.

De aceea venimu a pofiti si a rugá ferbinte pe preaonorãtii parinti protopresviteri si administratori protopresviterali, pe onorat'a preotime, sínóde, comitete si epitropii parochiale, pe domni directori, profesori si invetiatori ai instituteloru si scóleloru nóstre confesionali, mai departe pe toti literatii si carturarii nostri de ori ce conditiune si stare, in fine pe bunulu nostru poporu primitoriu de totu ce este bunu, nobilu si folositoriu, ca toti acesti factori puternici, cari constituie dieces'a, se imbratisieze cu caldura si se partinésca intreprinderea nóstra.

Aceptãmu deci cu deplina incredere dela toti, cá tóte trebuintiele de tiparituri, formulare, protocóle, càrti permise prin legi si ordinatiuni, hartie etc. le voru procurá dela infientiãtipografia si libraria diecesana cu atât mai vertosu, ca pretiurile vor fi moderate si ca profitulu materialu — càci celu spiritualu nici nu-lu potem pretiul — se va intrebuintiá la timpulu seu érasu numai pentru scopuri mai inalte bisericesci si scolare ale clerului si poporului dreptcredintiosu romanu din eparchi'a Caransebesiului.

In fine nu putem a nu face cu deosebire atenta pe onorat'a preotime, sínóde, comitete si epitropii parochiale, precum si pe onorabilulu personalu didacticu la impregiurarea, ca in privinti'a pretiuriloru si altoru detailuri vor urmá din partea consistoriului diecesanu incunoscintiari din casu in casu prin circulare separate, si ca cu conlucrarea organeloru consistoriale, apoi a personalulu didacticu dela institutelu nóstre teologicu si pedagogicu diecesane si a altoru barbatu literati cu inceputulu anulu viitoriu 1886, se va edá o fóia bisericesca, scolara, economica si literara, a carei programa se vá publicá in decursulu luneli Decemvre a. c.

Caransebesiu, in 30 Noemvre 1885.

Impartasindu la toti binecuventarea nóstra archierésca, sunt alu dvóstre voitoriu de totu binele

Ioan Popasu, m. p.
Episcopu.

Scepticismulu.

(Dupa A. B. S.)

„Barbatulu indoelnicu la sufletu este
neconstantu in tóte càile sale.“
Iacobi I. 8.

Pretutindenea, in viéti'a omenésca, cá si in natura, numai calea de mijlocu este calea ce duce la fericire; extremitatile convinu pretutindenea cá intr'unu inelu. Frigulu celu pré aspru, cá si caldur'a cea pré mare, omóra plantele, animalele si pre ómeni. Bogati'a cá si seraci'a cea pré mare nimicescu fericirea muritoriloru, si li pre-facu viéti'a in unu desiertu nesuferibilu, pentru cá aceea are in sine peccatulu placeriloru nesaturabile, éra acést'a sperarea unei stári mai bune. Pre piscurile cele mai inalte ale muntiloru chiar asia, cá si in adencimile pesceriloru suterane e imposibilu a traí, pentruca aerulu e nesanasos si omoratoriu. Risipitoriuulu celu mare, cá si avarulu celu mai degradatu depotriva sunt seraci, pentruca nici unulu nu póte gustá bucuri'a vietii. Moderatiunea cea esagerata, cá si desfreulu celu fara de margini, depotriva consuma viéti'a omului. Unu poporu necultu chiar asia e de infioratoriu prin selbataci'a si natur'a sa cea cruda, cá si unu poporu buiacu, preste mesura cultu, preste mesura cioplitu, care, in egoismulu seu, despretiuesce ori ce ade-veru, ori ce virtute, — ambele sunt lipite de lumin'a religiositatii.

Dreptu, cá rezultatele superstitiunei, in care órbeca cu deosebire poporulu de josu, lipsitu de lumin'a credintiei celei adeverate, sunt infioratórie, inse cele ale scepticismulu, opusu superstitiunei, sub presiunea carui'a gme elas'a culta a omenimei, cea considerata de poporu a fi cu patru ochi, si prin urmare intielépta, — sunt chiar asia de spaimentatórie si daunóse.

Superstitiunea intuneca mintea omului, conturba líniscea vietii, si strica sanatátii, si conduce pre cmu la indeplinirea de atari lucruri, cá si cand ar fi smintitu — nebunu. Incurca legile naturei si ale ratiunei, in loculu dreptátii binefacatórie si a bunatátii lui Dumnedieu pune nepriceperea cea intunecata, si spiriteloru rele, inchipuite cu legiunile, li atribue o asia de mare putere, care vatama puterea eternulu Parinte. Nimicesce in omu sentiulu de umanitate, si-lu impintena spre cele mai crudele fapte, éra religiunea o preface in unu fanatismu condamnabilu — dejositoriu.

Dara óre rezultatele *scepticismulu* se fie mai putienu daunóse?

Cine nu cunósce ticalosiele tainice ale scepticiloru, peccatele ac'loru usiori de minte, cari si-batu jocu de religiune? Cine nu cunósce natur'a periculósa a aceloró ómeni, cari, lipsiti fiindu de credintia, nu potu crede nimica ce petrece folosulu loru propriu? Nu cunoscu ei nici Dumnedieu, nici eternitate, decât numai fagurulu de miere a acelei clipe scurte ce o numim viétia; nici o virtute nu cunoscu ei, decât numai astuti'a, si nici unu peccatu, decât ticalosi'a. Scepticii tóte religiunile le considera de o inventiune a potentatiloru vicleni, cu scopulu de a poté tiené popórele in fráu, séu le considera de nisce visuri fantastice ale caroru luatéci, cari au sciutu se amagésca cu aceea si pre alti usioru credietori si necugetatori.

Superstitiunea a perdutu multu din domnirea sa, cand acei barbati luminati si principi piosi, vaintea caror'a éra santa fericirea supusiloru loru, séu au sterpitu retacirea prin invetiaturile loru, séu au restrins'o intre margini mai anguste prin puterea loru. Nu falfae mai multu rugii ardietori, destinati pentru asia numitii strigo; vrajitorii insielatori numai in secretu si-mai potu exerciá profesiunea loru urita; nu se ascutu mai multu sabii spre marirea lui

Dumnedieu, cu cari se se verse sangele aceloró ómeni, cai in alta forma adóra pre Ddiu.

Numai in mas'a cea de josu a poporulu mai exercitá superstitiunea si vrajitórea o influentia periculósa, dara inca puternica, desi nici celelalte clase nu se potu desbraca de acést'a rugina invehita, — fii du acést'a rezervata generatiuniloru viitórie, cand junimea se va impartasi de o educatiune mai buna, mai corespondietória.

Din contra cu atât mai amenintatoriu si-a ridicatu capulu triumfatoriu scepticismulu, care cu desvoltarea sciintieloru naturale a primitu diferite numiri, dara in fondu remanendu totu acelasi. Scepticismulu cu atât mai usioru i-se supunu ómenii culti, cu cât elu lucra sub larv'a sciintiei si civilisatiunei. — Predarea falsa a sciintiei si sofisteri'a — sunt stelpii, pre cari se razema elu. Dorulu de a se ridicá preste prejudetiele poporulu — este silinti'a lui principale. Vanitatea pentru onoruri si pentru a cascigá complacerea si apretiuirea lumei e mai puternica in sceptici decât sentiulu adeverulu si bunulu, si in urma cá de coróna insasi dreptatea o degradéza in categori'a prejudetieloru, éra scepticismulu — nimicu credietoriu lu-inaltia pre pedestalulu intieptiunei.

Multu a contribuitu la desvoltarea scepticismulu, a-deca la despretiuirea credintiei in lucruri religiose, ce petrecu mintea si sperinti'a nóstra, cum p. e. credinti'a in Dumnedieu, in eternitate, destinatiunea sufletulu si capabilitatea omulu de virtute, — educatiunea in directiune gresita spre eudemonismu (traiu bunu) si desfreu. Omulu, incliratu fiindu spre aceea, cá sa se véda lasatu liberu in bratiile placeriloru si dorintieloru sale, a aflu de neacomodata imprejurarea, cá elu in escesele sale se fie impedeat prin cugete religiose. Daca si nu a negatu existenti'a lui Dumnedieu, totusi putienu s'a ocupatu de densulu, séu s'a sinamagitu mereu cu aceea, cá Domnulu universulu nu cugeta multu cu faptele *singurateceloru* creaturi. Daca nemurirea sufletulu a si tienut'o de posibila, totusi i-a servitu spre usurare, cá in privinti'a destinatiunei acelu'a pentru eternitate se se consoleze cu aceea, cá noi nimica nu scim, nici unu mortu nu s'a reintorsu inca pentru eternitate, cá plantele si animalele nerationale, — dreptu ce nici la unu casu se nu ni amarim acésia viétia trecatoria, de aici cu atât mai vertosu, ca pretutindenea vedem zilnicu cum natur'a nu lasa se piéra de totu genulu, din contra partile singuratece ale acelu'a (speciele) se descompunu fara a se mai poté recascigá. Daca nici nu a negatu, ca Isus Christosu a potutu fi unu mare filosofu, dara i-a cadiatu bine a se sinamagi cu aceea, cá elu totusi nu a fostu fiiulu lui Dumnedieu, uniculu tramisu de Domnulu celu eternu catra neamurile pamentulu, cu scopulu de a le conduce la lumin'a adeverulu, éra invetiatur'a lui despre virtute, trece limitele putintiei omulu de a o tiené. Daca despre insemnatarea virtutii si nu s'a indoitu, si acelei'a nici nu i-a denegatu stim'a interna, celu putienu i-a cadiatu fórte bine a crede, cá fórte putieni ómeni posedu o adevrata virtute, si lucrulu principalu stá in aceea, cá omulu tóte se le guste cu intieptiune, si mai antái se aiba in vedere folosulu propriu in locu cá pentru placerea unei imaginatiuni vage se abdica de bucuriele ce i-le imbie acést'a viétia pamentésca.

Astfelu a statu lucrulu cu multi ómeni, naintea caror'a necredinti'a a parutu intieptiune; inclinarea dejositoria spre sensualismu i-a condusu pre ei la aceea, éra daturile sufletulu le-au consideratu de servi ai placeriloru loru degradatórie.

(Va urmá.)

Ioanu Evtianu,
preotu romanu.

Despre reuniunile de sporiu si ajutorare.

Avendu ocaziune de a esperiá afacerile de bani ale poporului nostru, am ajunsu la convingerea, ca consolidarea lui in reuniuni cu scopu de a avé de unde primí ajutoriu si imprumutu, in timpulu de astadi ar fi o necesitate fórte semtita. De aceea am salutatu cu bucuria recomendarile de reuniuni catra conferintiele preotiesci-invetiatoresci intrunite in tómn'a acést'a pentru scopuri scolare, càci cugetámu, ca incepandu cu reuniuni culturale si economice si-va face cale si reuniunea de pastrare si creditu.

Necesitatea la poporulu nostru e cu atât mai mare, fiindca nici elu, nici chiar inteligenti'a romana nu a isbutitu pana acum a infiintiá si conduce casse de pastrare seau societáti de creditu, ce se vedu la alte neamuri conlocuitoare, la ce caus'a e de siguru capitalulu considerabilu recerutu.

Reuniunile de sporiu si ajutorare inse, despre cari intentionezu a dá unele informatiuni in liniamentele principali, nu suntu acelea ce le vedemu cá societáti mari de pastrare si creditu, cari suntu infiintiate pre actiuni (Takarék pénztár, Sparkasse, Hitelbank, Creditbank) ci asia numite reuniuni (szövetkezet Genossenschaft). Diferinti'a intre acestea este capitalulu, form'a, seau bas'a constituirei si indreptatirea la folosulu banalu, ce urméza din intrég'a administrare.

Capitalulu recerutu la infiintiarea unei casse de pastrare seau banca trebue se fie din circa 50—300 mii florini depusi de locu. La infiintiarea de reuniuni capitalulu e deobligamentulu de tacse, seau contribuii, a caroru tacse forméza capitalulu.

Form'a seau bas'a constituirei la casse de pastrare si banche este participarea cu actiuni din unu anumitu numeru a caroru unitate este bas'a deobligamentului si favorului, inse permisu fiindu aceste unitáti al-e si multiplicá prin posesiunea mai multoru actiuni. Infiintiarea acestoru societáti e ingreunata si prin óresi care restringere si controlare din partea puterei legislative.

Infiintiarea reuniuneloru este in form'a constituirei mai usióra, penruca afara de insinuarea la auctoritátiile competinte, reusitul cu succesu bunu, consta numai in zelulu activitáti ce se vá desvoltá ulteriormente.

Diferinti'a indreptatirei la folósele unei societáti mari pre actiuni este fórte mare facia de indreptatirea si folósele unei reuniuni. Chiar de acea in secolulu ultim multi barbati distinsi in invetiaturile financiale, economice, ba multi din consideratiuni sociale s'au truditu a lamuri acésta diferintia avisandu la infiintiarea de reuniuni, acusandu societátiile pe actiuni ca monopoliséza capitalulu, ceace încátv'a se si constata.

Institutele mari de bani, cari se ocupa cu primirea de bani cu scopu de pastrare si cu darea de imprumuturi, in considerarea ca afara de capitalulu loru se folosescu de acel'a a depunetórilor cu interese mici, dandu-lu imprumutatoriloru cu interese mari (in multe locuri cu de doue ori atât'a), se considera numai de intermediatori seau mijlocitori, tragendu ei singuri fiecare dupa actiunile sale interesele seau folosulu, asia dela celu ce depune bani cu interese mici, cât si dela cela ce imprumuta bani cu interese mari.

Reuniunile de pastrare si creditu inse, pe bas'a principiului de reciprocitate care este a se ajutá unulu pe altulu si a nu cere si asteptá dela alu treilea ajutorare, dau interesele baniloru depusi deponentiloru si interesele dupa imprumuturi asemenea acestor'a, respective si imprumutatoriloru fiindu ca si acesti'a trebue se fie in óre care mesura deponenti. Cu alte cuvinte aci imprumutatoriu se folosese in parte de banii lui si a consótiloru sei, si ei doi suntu, cari iéu folosulu, pana cand la societátiile pe

actiuni s'ar putea dice, ca si dela celu ce depune si dela celu ce imprumuta bani numai actionarii tragu folosulu, adeca nici unulu nici altulu, ci alu treilea, actionariulu.

Din aceste si alte consideratiuni nu potemu indetulu recomandá infiintiarea de reuniuni atât pentru pastrare cât si pentru ajutorare seau imprumutare. O comuna cu 2—4 mii de locuitori cum e: Pecic'a rom., B. Comlosiu, Socodoru, Sietinu, Sielau, Siri'a, B. Ineu, Lipov'a, Toraculu, Belintiu, Secusigiu si altele, in cari negresitu s'ar aflá vre unu preotu, invetiatoriu, notariu ori alti conducutori, atari reuniuni ar avea in putienu timpu resultulu doritu si fórte inbucuratori.

In partile locuite de romani afara de reuniunea din Sibiu, Brasiovu, Sighisóir'a, Reginulu-sasescu si Cluju, in Aradu in parte cu participarea romaniloru s'a infiintiatu in 1882 o atare reuniune, care in 4 ani si-a adunatu deja preste 50,000 fl.

Conditiiunile staverite si prin lege si ca necesare la infiintiarea acestoru reuniuni suntu si se stabilescu in statute :

1) Scopulu adeca espunerea ca pentru a dá privilegiu la crutiare sporire si pastrare si spre a putea capatá in casu de lipsa ajutoriu cu interese moderate si pe cale scurta. —

2) Se staveresce ca unu membru in anumitu timpu cât trece se depuna in bani d. e. in septamana 25 cr. seau in tóta lun'a 1 fl.

3) Pe câtu ani se infiintiéza reuniunea.

4) Conditiiunea primirei membriloru si casuriloru eschiderei din reuniune.

5) Daca nainte de desfiintiare, sub ce conditiiune si póte cineva scóte banii afara.

6) Drepturile detorintiele si responsabilitatea membriloru. Drepturile fiecarui la controlare, a potea fi alesu de diregatoriu, de a-si dá votulu la adunari etc. ér detorintiele facia de depunerea tacselor, apoi responsabilitatea unui'a facia de toti si aceloru ce pórtu diregatorii.

7) Despre darea de ajutoriu membriloru suma mai mica eventualu mai mare, sub ce conditiiune se dá? apoi imprumuturi cu chizesie seau garantia etc. cand au a se resplatí ajutóriile si imprumuturile.

8) Despre administrare, despre adunarea generala, afacerile acesteia, despre conducere si protocolu, votare si alegeri.

9) Despre directi'a reuniunei, insinuarea la tribunalulu comercialu a reuniunei, despre detorintiele oficiantiloru, apoi comitetulu de revisiune.

10) Facerea socotiloru, despre avere si venitu si impartirea venitulu intre membri.

11) Regulele eventualei licuidari finale, a concursulu, cari trebuescu la desfiintiarea reuniunei.

12) Unele provisiuni regulamentare etc. G. P.

D i v e r s e .

* *Biserica Anglicana* prin unu comunicatu oficialu a incunoscientiatu bisericile ortodoxe, ca de aci inainte forméza cu biseric'a ortodoxa unu *singuru corpu* in totu ceea ce privese dogmele si moral'a crestina ortodoxa, pastrandu-si numai formele cultului, precum le-a avutu pana acum.

* *Coru nou de plugari.* In comun'a Ternov'a, precum ni-se spune, la initiativ'a inteligentiei nóstre de acolo s'a infiintiatu unu coru de plugari sub conducerea invetiatiarului Moise Mregea. Corulu face frumóse progrese,

si plugarii nostri, teneri si betrani, precum ni-se spune, sunt forte diligenti si punctuali intru cercetarea prelegerilor de cantu.

Felicitamu atât pre initiatorii acestui coru, cât si pre coristi, si le dorimu celu mai bunu succesu.

† **Necrologu.** Gavrilu Cosma, proprietariu in Beiusiu, incunoscutieza cu inim'a plina de dorere, atât in numele seu cât si a fiiloru sei: Mart'a maritata Pantea in Beiusiu, Mari'a maritata Valtner in Nyiregyháza, Mihaiu not. in Beiusiu, Georgiu parochu in Homorogulu romanescu si ultimogenitulu fiu Gavrilu iuristu in Oradea-mare, precum si alu fratelui Iosif si An'a, alu nepotiloru si nepoteloru sale, despre perderea durerósa a iubitei sale sotii Mari'a Cosma nascuta Dudulescu, care dupa 46 ani ai unei casatorii fericite, binecumentate cu 14 prunci, dintre cari mai traescu cei cinci de sus, a incetatu din vietia Sambata in 26 Decemvre st. n. la $\frac{3}{4}$ la 2 óre d. m. n. in etate de 63 ani, dupa o suferintia indelungata de 2 luni. Remasitiile scumpei defuncte s'au asediatu Dumineca, in 27 Decemvre st. n., spre eterna pausare in cimiteriulu gr. or. din Beiusiu.

Fie-i tierin'a usióra si memori'a binecumentata!

* „**Scóla Practica.**“ Nr. 9 pro Decemvre a. c. a aparutu cu umatoriulu sumaru: Tractarea Legendarurulu de V. Petri: „Cine este de aprópele meu?“ Din calcululu elementariu: tractarea numerulu 9.—Superstitiunea sau credinti'a desiérta — lectiune practica din invetiamentulu intuitivu. — Esamenulu de vara in clas'a I a scólei normale din Naseudu. — Harti'a la cei vechi si modulu ei de fabricare. — Bibliografia. — Anunciuri. — Esemplare complete se gasescu dela inceputu. Prenumeratiunile pe anulu intregu cu 3 fl. sunt a se adresá la redactiune in Naseudu (Naszód. Transilvani'a.)

INVITARE DE PRENUMERATIUNE

LA

„BISERIC'A si SCÓL'A.“

Fóia bisericésca, scolastica, literara si economica.

Cu inceputulu anulului 1886 deschidemu abonamentu nou la „Biserica si Scóla.“

Rugamu pre toti domnii abonenti de pana acum, cari dorescu a avé fóia nóstra si pe viitoriu, se binevoiésca a tramite la „Tipografi'a diecesana“ pretiulu de prenumeratiune care e:

Pentru Austro-Ungari'a pe unu anu 5 fl.—cr.
 „ „ „ „ $\frac{1}{2}$ „ **2 fl.50cr.**
Pentru Romani'a si strainetate pe anu 14franci.
 „ „ „ „ **pe $\frac{1}{2}$ anu 7 „**

Sprijinulu moralu si materialu, de care pana acum a bucuratu fóia nóstra, ne indreptatiescu a sperá, cà si in viitoriu vom fi imbratisiati de aseminea simpathii calduróse precum si de buna-vointi'a nestramutata a On. Publicu cetitoriu.

Redactiunea.

Concurse.

Nimicindu-se alegerea prima de preotu efeptuita in 11 Febr. 1884, prin decisulu Ven. Consistoriu din Caransebesiu dto 2 Noemv. 1885 Nr. 687 B., se escrie pe vacanta parochia din **Seleus**, de clas'a II-a protop. Panciovei, comit. Torontalu, concursu nou cu terminu pana in **6 Ianuariu 1886.**

Emolumintele sunt: 1) sesiunea parochiala de 34 jugere catastrale, anume 24 aratura si 10 livada. 2) Birulu preotiescu de 150 fl. pe anu in bani gat'a. 3) Stol'a usuata dela 250 case cu 1350 suflete, care face pe anu circ'a 350 fl. v. a.

Doritorii de a recurge la acésta parochia sunt poffiti a se presentá pe serbatorile nascerei D'ui ori in alta serbatoré in biseric'a din Seleus spre a-si aretá desteritatea in cantarea si tipiculu bis. Petitiunile instruite conf. §. 13 din statut. org., apoi adresate catra comitet. parochialu din Seleus au sè se tramita M. On. Dnu adm. protop. Aron Bartolomeiu in Dolova, pana in 6 Ianuariu 1886 inclusive. Petitiunile intrate mai tardiu nu se vor luá in considerare.

Alegerea se defige pe diu'a de **8 Ianuariu 1886.**

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: ARON BARTOLOMEIU, m. p. adm. protop.

Pentru parochi'a vacanta de III-a clas'a din comun'a **Luncaspria**, protop. Beiusiului, inbinata cu postulul investitorescu la terminulu din 24 Noemvre a. c. publicatu in fóia „Biserica si Scóla,“ neaflandu-se nici unu recurentu, se escrie concursu nou, pe langa acelesi emoluminte insirate in Nr. 44. 45 si 45, din fóia „Biserica si Scóla,“ a. c. cu terminu de alegere pe Dumineca **12 Ianuariu 1886.**

Doritorii de a ocupá acést'a parochie au a-si trimite recursele instruite conform regulamentulu pentru parochii, subscrisulu pana la 11 Ianuariu 1886, éra in 12 se va tienea alegerea.

Rabagani 15 Dec. 1885.

In contielegere cu Comitetulu parochialu din Luncaspria.

Elia Moga, m. p.
 protop. Beiusiului.

825/1885.

Edictu.

Conform decisulu Ven. Consistoriu eparchialu alu Aradului de dto 24. Octomvre 1885. Nr. 3859. B., prin acést'a e provocatu **Stefanu Kobzás** din Giul'a-germana, — carele nainte de acést'a cu 23 de ani au pribéjitu in lumea larga, si ubicatiunea nu i-se scie, — ca in terminu de 6 luni, sè se presenteze la Scaunulu protopresviteralu alu Chisineului in Chitighazu, càci de altmintrelea in procesulu divortialu intentatu contra lui de muerea sa **Mari'a Papp** (Pupuj) inaintea numitului foru, si in absentia lui se va aduce sententie meritoriala, conform §-lui 123 din Regulamentulu pentru procedur'a judecatoresca in cause matrimoniale.

Chitighazu, (Kétegyháza) la 17. Decemvre 1885.

Petru Chirilescu, m. p.
 protopresviteru.

